

IPA 2009 twinning projekt

IPA 2009 program Europske unije za Hrvatsku

Jačanje i daljnji razvoj unutarnjeg energetskog tržišta u domeni Ugovora o Energetskoj zajednici

Ovaj projekt financira
Europska unija

S lijeva na desno: g. Dietmar Preinstorfer, voditelj projekta iz zemlje članice, g. Tomislav Jureković, predsjednik Upravnog vijeća, HERA, gđa. Kristina Čelić, voditeljica projekta iz zemlje korisnice i g. Martin Graf, izvršni direktor, E-Control

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledište Europske unije.

Projekt provodi:

Energie-Control Austria
 Rudolfsplatz 13a
 Tel: +43 1 24724-0
 Fax: +43 1 24724-900
 Web: www.e-control.at
www.e-twinning.at

1.	Osnovne informacije o projektu	2
2.	Uvod: E-Control	3
3.	Uvod: Ministarstvo gospodarstva.....	4
4.	Srž projekta	6
5.	Obavezni rezultati	7
6.	Struktura i sadržaj projekta	8
7.	Komponenta 0: Vođenje i promocija projekta	9
8.	Komponenta 1: Procjena trenutnog stanja na energetskom tržištu	12
9.	Komponenta 2: Smjernice za uspješno funkcioniranje otvorenog energetskog tržišta	14
10.	Komponenta 3: Dokumenti za daljnji razvoj otvorenog energetskog tržišta	17
11.	Komponenta 4: Jačanje kapaciteta hrvatskih institucija.....	20
12.	Završna riječ voditelja projekta.....	22

1. OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU

Broj Twinning ugovora	HR/2009/IB/EY/01
Ime projekta	Jačanje i daljnji razvoj unutarnjeg energetskeg tržišta u domeni Ugovora o Energetskoj zajednici
Proračun/Doprinos EU	€ 500,000
Twinning partneri	<p>Zemlja korisnica:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ministarstvo gospodarstva (Mingo);• Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA);• Hrvatski operator tržišta energije (HROTE);• Hrvatska elektroprivreda (HEP);• Operator plinskog transportnog sustava (PLINACRO). <p>Zemlja članica:</p> <ul style="list-style-type: none">• Energie-Control Austrija;• Austrijska energetska agencija (AEA);• Austrijsko federalno ministarstvo gospodarstva, obitelji i mladih (BMWFI);• Austrijska energetska burza (EXAA).
Trajanje projekta	<ul style="list-style-type: none">• 15 mjeseci – ukupno trajanje;• 12 mjeseci – vrijeme provedbe u Hrvatskoj: kolovoz 2012. - kolovoz 2013.
Voditelj projekta iz Austrije	Dietmar Preinstorfer, E-Control
Voditelj projekta iz Hrvatske	Kristina Čelić, Mingo
Dugoročni savjetnik za twinning iz Austrije	Karina Knaus, E-Control
Dugoročni savjetnik za twinning iz Hrvatske	Nataša Mihajlović, Mingo Dražana Halar, Mingo (do travnja 2013.)
Twinning team u Zagrebu	Karina Knaus (dugoročni savjetnik za twinning) Zorana Lerotić (asistentica dugoročne savjetnice za twinning)

Stranice ove brošure daju detaljan pregled napretka, aktivnosti i glavnih postignuća do kojih se došlo tijekom provedbe projekta „Jačanje i daljnji razvoj unutarnjeg energetskog tržišta u domeni Ugovora o Energetskoj zajednici“ financiranog od strane Europske unije, a koji je osmišljen kako bi pružio podršku Ministarstvu gospodarstva i svim institucijama partnerima kako bi ojačali svoje kapacitete te uspješno primijenili europsku pravnu stečevinu, posebice odredbe Trećeg energetskog paketa za električnu energiju i prirodni plin.

Hrvatska je postala članica Europske unije 1. srpnja 2013. godine pa je ovaj twinning projekt zapravo došao u pravo vrijeme kako bi olakšao prijelaz na zajedničko energetsko tržište tijekom ove iznimno bitne faze. Imajući to na umu, mi iz E-Control-a smo iznimno sretni što smo zadobili povjerenje naših kolega iz Hrvatske za zajedničku suradnju i razmjenu znanja i iskustva, u čemu smo se pokušali najbolje prilagoditi aktualnim potrebama naših kolega.

Budući da članstvo u Europskoj uniji predstavlja mnoge izazove, svjesni smo činjenice da će uspješan nastavak suradnje i rada na svim rezultatima ovog projekta biti zahtjevan, ali hvale vrijedan zadatak za sve uključene u projekt. Međutim, kad se osvrnemo na rezultate koji su postignuti na ovom projektu, sigurni smo da će naši kolege iz Ministarstva gospodarstva kao i kolege iz naše sestrinske agencije HERA-a biti uspješni prilikom suočavanja s ovim izazovima te da će nastaviti u pozitivnom smjeru koji je već zacrtan; da će biti odgovorni članovi Europske unije te da će istovremeno na tom putu uspjeti dobiti najbolje od nje.

Nadamo se da smo uspjeli pridonijeti liberalizaciji energetskog tržišta u Hrvatskoj na opću dobrobit svih potrošača. Radujemo se nastavku rada s partnerima iz Hrvatske u okviru institucija Europske unije kao i u svim ostalim oblicima suradnje.

Walter Boltz

Walter Boltz
Izvršni direktor
E-Control

Martin Graf

Martin Graf
Izvršni direktor
E-Control

3. UVOD: MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

Povijest je pokazala da su samo one zemlje koje uspješno drže korak s reformama sposobne biti uspješne na putu k napretku i blagostanju.

Budući da smo svjesni svih izazova koje liberalizacija energetskeg tržišta predstavlja, glavni je cilj twinning projekta “Jačanje i daljnji razvoj unutarnjeg energetskeg tržišta u domeni Ugovora o energetskeg zajednici”, provedenog u suradnji s austrijskim regulatorom energetskeg tržišta E-Control-om, bio ojačati kapacitete hrvatskih institucija u skladu s pravnom stečevinom Europske unije i pomoći pri daljnjoj integraciji na zajedničkom europskom energetskeg tržištu.

Započeli smo s ovim projektom u kolovozu 2012. godine s puno entuzijazma i optimizma, kao i s puno volje i želje da marljivo radimo, a poticaj nam je dala i činjenica da je baš u tom periodu Hrvatska trebala uskladiti svoje zakonodavstvo s odredbama Trećeg energetskeg paketa. U posljednjih dvanaest mjeseci, Hrvatska je osigurala puno podršku i imala je aktivnu ulogu u svim aktivnostima i zadaćama na projektu te su tako svi izazovi uspješno savladani te su svi ciljevi uspješno dosegnuti primjenjujući pri tom najbolje primjere iz međunarodne prakse.

Nadalje, praktična iskustva i znanje koje smo dobili od naših austrijskih partnera, E-Control-a, kao i od ostalih partnera na provedbi ovog projekta, i u budućnosti će nam biti od velike pomoći. Naš je glavni cilj sada da i dalje radimo na svim pozitivnim rezultatima ovog projekta, koji će nam pomoći da još aktivnije sudjelujemo u kreiranju energetske budućnosti u regiji i izvan nje. Put ispred nas nije lagan, ali sam siguran da ćemo doći do cilja zahvaljujući trudu i posvećenosti naših ljudi.

Na kraju, dopustite mi da se najljepše zahvalim Europskoj uniji koja je financirala ovaj projekt te da čestitam svima koji su radili na projektu na njihovom nesebičnom radu i velikom trudu koje su uložili u ovaj projekt te koji su doprinijeli uspješnom završetku ovog projekta koji je postigao izvanredne rezultate, a koji su predstavljeni u ovoj brošuri.

Alan Leverić
Zamjenik ministra
Ministarstvo gospodarstva

Glavni ciljevi twinning projekta:

- Daljnje usklađivanje hrvatskih zakona s pravnom stečevinom Europske unije te implementacija tog zakonodavstva u energetske sektor

Svrha projekta:

- Jačanje energetskeg tržišta u skladu sa zakonodavstvom Europske unije i Ugovorom o Energetskoj zajednici; pomoć zemlji korisnici razmjenom iskustva iz zemlje članice s primjerima austrijske prakse prilikom donošenja Zakona o tržištu plina, Zakona o tržištu električne energije i Zakona o tržištu toplinske energije

Mjerila uspjeha projekta:

- Daljnje otvaranje i liberalizacija energetskeg tržišta
- Jačanje regionalnog energetskeg tržišta
- Usklađivanje s pravilima i uredbama Europske unije, daljnje usklađivanje s Ugovorom o Energetskoj zajednici
- Izrada Završnog izvješća o energetskeg tržištu
- Razrada procedura i indikatora
- Stručno usavršavanje stručnjaka iz zemlje korisnice

5. OBAVEZNI REZULTATI

Komponenta 0:

- Priopćenje za medije, letak, promocija projekta, priručnik za korištenje web stranice twinning projekta

Komponenta 1:

- Finalno izvješće o trenutnoj situaciji na hrvatskom energetsom tržištu
- Finalno izvješće o trenutnoj situaciji na regionalnom energetsom tržištu
- Finalno izvješće o interakciji, funkcioniranju i utjecaju otvorenog energetsog tržišta na sigurnost, pouzdanost i politiku određivanja cijena energije
- Finalno izvješće o energetsom tržištu (opskrba energije) kao javne usluge s posebnim naglaskom na socijalno ugrožene skupine

Komponenta 2:

- Finalno izvješće s preporukama za daljne indikatore koji se tiču indikatora energetsog tržišta i energetsog miksa u različitim sektorima
- Finalno izvješće koje definira metodologije, parametre i indikatore za nadziranje energetske tržišta s posebnim naglaskom na veleprodajno i maloprodajno tržište električne energije
- Finalno izvješće o preporukama za funkcioniranje otvorenog energetsog tržišta u pogledu suradnje među institucijama koje sačinjavaju regulativni okvir

Komponenta 3:

- Finalno izvješće o analizi energetsog tržišta s detaljno razrađenim preporukama
- Finalno izvješće s razrađenim smjernicama za jačanje i daljnji razvoj unutarnjeg energetsog tržišta

Komponenta 4:

- Finalno izvješće o analizi za stručno usavršavanje hrvatskih stručnjaka iz institucija uključenih u project
- Finalno izvješće o programu stručnog usavršavanja i načinu provedbe stručnog usavršavanja
- Finalno izvješće o stručnom usavršavanju koje je provedeno u obliku seminara i radionica
- Finalno izvješće o petodnevnoj stručnoj posjeti državi članici od strane stručnjaka iz zemlje korisnice iz svih institucija uključenih u projekt

6. STRUKTURA I SADRŽAJ PROJEKTA

Komponenta	Sadržaj
Komponenta 0	Vođenje i promocija projekta
Komponenta 1	Procjena trenutnog stanja na nacionalnom i regionalnom tržištu u kvalitativnim i kvantitativnim terminima
Komponenta 2	Razvoj metodologija, parametara, indikatora i procedura za pravilno funkcioniranje otvorenog tržišta
Komponenta 3	Priprema dokumenata za daljnji razvoj otvorenog energetskeg tržišta
Komponenta 4	Jačanje kapaciteta hrvatskih stručnjaka iz institucija koje sačinjavaju regulatorni okvir za otvoreno energetske tržište

7. KOMPONENTA 0:

VOĐENJE I PROMOCIJA PROJEKTA

Komponenta 0 predviđena je za vođenje i promociju projekta.

- Organizacija svečanosti otvaranja projekta 25. listopada 2012.
- Organizacija sastanaka Upravljačkog odbora projekta
- Organizacija sastanaka Jedinice za provedbu projekata
- Izrada priručnika o korištenju twinning web stranica
- Organizacija svečanosti zatvaranja projekta 2. srpnja 2013.

Ukupno je na projektu bilo preko 180 dana u kojima su austrijski stručnjaci posjetili Hrvatsku u preko 70 organiziranih stručnih posjeta.

Upravljački odbor projekta

Sastanci Upravljačkog odbora održavali su se svaka tri mjeseca, a služili su kao polazišna točka za određivanje sljedećih koraka na projektu.

Članovi Upravljačkog odbora:

Predsjedavajući		Hrvatska / Twinning tim		Hrvatska / SAFU	
Predsjedatelj	Kristina Čelić	Član	Karina Knaus	Član	Hrvoje Grancarić
Predsjedatelj	Dietmar Preinstorfer	Član	Zorana Lerotić	Hrvatska / Ministarstvo gospodarstva	
Austrija / E-Control		Hrvatska / EUDelegacija u Zagrebu		Član	Kristina Čelić
Član	Dietmar Preinstorfer	Član	Davor Percan	Član	Nataša Mihajlović
		Hrvatska / MRRFEU		Član	Dražana Halar (do travnja 2013.)
		Član	Iva Rakić		
		Član	Željka Medven (do svibnja 2013.)		

Tijekom cijelog projekta bilo je iznimno važno da projekt bude „vidljiv“ svim sudionicima. Zato je jedan od najvažnijih rezultata ove komponente twinning web stranica www.e-twinning.at. Na toj se stranici nalaze brojne informacije o projektu, kao i svi materijali i podatci o trajanju projekta (događanja, posjete stručnjaka iz zemlje članice, kalendar, dokumenti, itd).

Kako bi se što bolje promovirao projekt, organizirali smo i javne događaje; svečanost otvaranja projekta, radionice na kojima su sudjelovali partneri na projektu, svečanost zatvaranja projekta) kao i neka druga događanja kako bi se projekt što bolje promovirao.

Također, kako bi se poboljšala promocija projekta, napravili smo promotivne materijale; šalice, kemijske, blokove, itd., koje smo podijelili svim strankama koje su sudjelovale na projektu.

Sve materijale stvorene tijekom projekta možete pronaći na www.e-twinning.at

8. KOMPONENTA 1:

ANALIZA TRENUTNOG ENERGETSKOG TRŽIŠTA

Ova je komponenta zamišljena kako bi osigurala Ministarstvu gospodarstva i drugim uključenim institucijama alate i znanje kako bi se:

- Stekao daljnji uvid u trenutno stanje na hrvatskom energetsom tržištu kroz pripremljeno izvješće i analizu
- Procijenila trenutna situacija na regionalnom energetsom tržištu
- Definirao utjecaj i funkcioniranje otvorenog energetsog tržišta u odnosu na sigurnost, pouzdanost i politiku kreiranja cijena
- Napravila analiza opskrbe energijom kao javne usluge

Organizacija:

Komponenta 1 je podijeljena u četiri aktivnosti sa sljedećim glavnim temama:

- Procjena trenutnog stanja i budućih potreba
- Usporedba energetske praksa u Hrvatskoj i drugim zemljama
- Smjernice za poboljšanje trenutnog stanja
- Provedba stručnog usavršavanja o trenutno najvažnijim temama za energetske sektor; provedba Trećeg energetske paketa u Hrvatskoj

Ukupno je u sklopu ove komponente bilo 45 stručnih dana, 13 stručnih posjeta te su 3 kratkoročna stručnjaka za Twinning radili na ovoj komponenti.

Rezultati, preporuke i održivost

REZULTATI

U skladu s obaveznim rezultatima twinning ugovora, ova je komponenta rezultirala sljedećim:

- Izvješće koje uključuje analizu trenutnog energetskeg tržišta u Hrvatskoj, uključujući analizu pozitivnih i negativnih strana
- Materijali i informacije o najboljim praksama u Europi
- Analiza hrvatskog energetskeg miksa (energetska opskrba i potrošnja)
- Analiza strukture na hrvatskom tržištu električne energije i prirodnog plina
- Analiza hrvatskog regulativnog okvira
- Smjernice za zelenu električnu energiju i objavu podataka o podrijetlu energije
- Podatke o europskoj regulaciji jamstva podrijetla i objave podataka o podrijetlu energije
- Podatke o međunarodnoj suradnji i preko-graničnoj razmjeni
- Preporuke za buduće djelovanje i aktivnosti

PREPORUKE

Nadalje, komponenta 1 rezultirala je sljedećim konkretnim preporukama:

- Daljnje poboljšanje mehanizama liberaliziranog energetskeg tržišta
- Harmonizacija hrvatskog pravnog okvira s odredbama Trećeg energetskeg paketa
- Implementacija najboljih europskih praksa u odnosu na zelenu električnu energiju i objavu podataka o podrijetlu električne energije s posebnim naglaskom na mehanizme potpore
- Daljnja integracija obnovljivih izvora energije u sustav
- Daljnja integracija Hrvatske u zajedničko energetskeg tržište EU
- Razvoj stabilnog sustava određivanja cijena koji reflektira ponudu i potražnju
- Termin „ugroženi potrošač” treba biti jasno preciziran u hrvatskom zakonodavstvu kako bi se osigurala zaštita od energetskeg siromaštva

ODRŽIVOST

Rezultati postignuti u komponenti 1 imaju veliki utjecaj na daljnje aktivnosti svih partnera uključenih u projekt i garancija su dugoročnih pozitivnih implikacija. Komponenta 1 sastoji se od sljedećih aspekata koji garantiraju održivost:

- Analiza i materijali koji su napravljeni mogu se koristiti i u budućnosti kako bi se i dalje optimiziralo funkcioniranje otvorenog energetskeg tržišta
 - Materijali o najboljim europskim praksama na području implementacije Trećeg energetskeg paketa omogućuju hrvatskim institucijama uvid i znanje o onome što treba raditi kako bi se poboljšala i unaprijedila kvaliteta njihovog rada i u budućnosti
 - Svi alati i materijali odnose se na trenutno stanje na tržištu energije u Hrvatskoj te se zbog toga mogu direktno i odmah aplicirati
 - Kvaliteta materijala odgovara najvišim europskim standardima . Ovi su materijali od iznimne važnosti za daljnji razvoj hrvatskog i regionalnog tržišta i prekograničnih aktivnosti
- Teme o kojima se raspravljalo u sklopu ove komponente uvelike pomažu i najslabijim sudionicima na tržištu; potrošačima.

METODOLOGIJA ZA USPJEŠNO FUNKCIONIRANJE OTVORENOG ENERGETSKOG TRŽIŠTA

Ova komponenta osigurava da zemlja korisnica ima sve alate i znanje koji su potrebni kako bi otvoreno energetska tržišta uspješno funkcionirala. Mehanizmi nadzora tržišta iznimno su bitni kako se osigurali uvjeti konkurentnosti na tržištu, kako ne bi bilo diskriminacije te kako bi cijelo tržište uspješno funkcioniralo.

Organizacija:

Komponenta 2 imala je tri glavne aktivnosti:

- Uspostavljanje indikatora energetska tržišta koji se tiču energetska miksa (električna energija, prirodni plin, itd.) u različitim sektorima (industrijski sektori po glavnim industrijskim granama, uslužni sektor, kućanstva, itd.)
- Definiranje metodologije, parametara (npr. prodane količine, prodajne cijene, trendovi, itd.) i drugi relevantni indikatori za nadzor energetska tržišta uključujući hrvatsko/regionalno/EU tržište
- U skladu s rezultatima analize koja je provedena u aktivnosti 1.1., priprema preporučenih procedura koje su nužne za uspješno funkcioniranje otvorenog energetska tržišta

Ova je komponenta imala 36 stručnih dana, 7 stručnih posjeta te je u njoj sudjelovalo 10 kratkoročnih twinning stručnjaka.

Rezultati, preporuke i održivost

REZULTATI

U skladu s obaveznim rezultatima twinning ugovora, ovaj je komponenta imala sljedeće rezultate:

- Finalno izvješće s prijedlogom o mogućim indikatorima energetska tržišta koji se tiču općenitih energetska indikatora i energetska miksa u različitim sektorima
- Finalno izvješće koje definira metodologiju, parametre i indikatore za nadzor energetska tržišta s posebnim naglaskom na veleprodana i maloprodajna tržišta električne energije (uključujući balansiranje)
- Finalno izvješće koje sadržava preporuke za procedure za funkcioniranje otvorenog energetska tržišta

- Stručno usavršavanje o alatima, izvješćima i glavnim pokazateljima
- Informacije o nadzoru podataka i alatima za usporednu cijena
- Primjere analize podataka
- Podatke o pravnom okviru za nadzor tržišta u EU i Austriji
- Metodologija i parametri za izvješća o nadzoru

PREPORUKE

Osim rezultata, ova je komponenta donijela i sljedeće preporuke:

- Podatci bi se trebali sakupljati na temelju internih i eksternih izvješća/ nadzora
- Nadzor tržišta bi se trebao fokusirati na širi dijapazon tema koje su relevantne za energetske sektor u Hrvatskoj, osim samog faktora ponude i potražnje
- Trebalo bi uvesti automatizaciju prilikom nadzora tržišta
- Podatci bi se trebali prikupljati kroz mjesečne, tromjesečne i godišnje ankete
- Trebalo bi izvesti analizu budućih podataka i mogućih tokova koja bi uključila sve institucije uključene u projekt

ODRŽIVOST

Rezultati i preporuke postignuti u komponenti 2 olakšavaju dugoročni razvoj otvorenog energetskeg tržišta u Hrvatskoj i imaju sljedeće održive elemente:

- Svi su materijali, alati i podatci temeljeni na trenutnom stanju u Hrvatskoj te se zbog toga mogu koristiti kako temelj za buduće aktivnosti
- Mehanizmi za nadzor tržišta su neophodni za osiguravanje:
 - nediskriminacije
 - učinkovite konkurentnosti
 - učinkovitog funkcioniranja tržišta
- Upravljanje podacima, transformacija ključnih činjenica i indikatora, razvoj izvješća o tržištu; to su faktori koji su iznimno bitni za osiguravanje transparentnosti tržišta te povećavaju sposobnost tržišnih igrača da opstanu i budu uspješni na tržištu
- Izvješća i publikacije o činjenicama i brojkama o energetske tržištima pomažu potrošačima da povećaju svijest o cijenama energije i o potražnji za energijom

➤ Učinkoviti nadzor tržišta povećava konkurentnost na energetske tržištima

- Učinkoviti nadzor tržišta povećava transparentnost i tako privlači nove tržišne igrače

10. KOMPONENTA 3:

DOKUMENTACIJA ZA DALJNI RAZVOJ UNUTARNJEG ENERGETSKOG TRŽIŠTA

Cilj je ove komponente omogućiti zemlji korisnici Finalno izvješće o analizi energetskeg tržišta koja sumira najvažnije zaključke o hrvatskom energetskeg tržištu (električna energija i prirodni plin). Osim toga, razvit će se i smjernice za jačanje i daljnji razvoj unutarnjeg energetskeg tržišta. Koristeći saznanja iz prethodnih analiza i preporuka, izvješće također uključuje i preporuke za regulatorni okvir, odnose među institucijama i politiku određivanja cijena za tržište električne energije i prirodnog plina.

Organizacija:

Komponenta 3 bila je podijeljena u dvije glavne aktivnosti:

- Donošenje Finalnog izvješća o analizi, uzimajući u obzir sve aspekte i saznanja iz provedbe aktivnosti iz komponente 1, uključujući detaljnje preporuke za poboljšanje
- Donošenje Smjernica za metodologiju jačanja i daljnjeg razvoja unutarnjeg energetskeg tržišta u skladu s Ugovorom o Energetskeg zajednici

Ukupno su u sklopu ove komponente bila 63 stručna dana, 12 stručnih posjeta te je 10 kratkoročnih stručnjaka bilo uključeno.

Rezultati, preporuke i održivost

REZULTATI

U skladu s twinning ugovorom, ova je komponenta imala sljedeće rezultate:

- Detaljne informacije o Zakonu o energiji i Zakonu o regulaciji energetskeg aktivnosti
- Detaljnje informacije o promjeni opskrbljivača, zelenoj električnoj energiji, garancijama podrijetla, opskrbi toplinskeg energijom, Zakonu o tržištu toplinskeg energije, ugroženim potrošačima, modelu tržišta, balansiranju, kvaliteti opskrbe, stanju na tržištu plina, razdvajanju djelatnosti, REMIT-u
- Finalno izvješće o analizi energetskeg tržišta, uključujući detaljnje preporuke za poboljšanje
- Smjernice za metodologiju za jačanje i daljnji razvoj unutarnjeg energetskeg tržišta

PREPORUKE

Rasprave i rad na komponenti 3 rezultirale su sljedećim preporukama:

- Najbolji primjeri iz austrijske prakse na području Zakona o energiji, Zakona o regulaciji energetske aktivnosti, Zakona o tržištu plina i Zakona o tržištu električne energije trebali bi se uzeti u obzir i potencijalno ugraditi u hrvatsko zakonodavstvo
- Trebalo bi unaprijediti sustav balansiranja tržišta
- Nadležne institucije trebale bi potaknuti kupce da mijenjaju opskrbljivače putem javnih kampanja kako bi se podigla svijest potrošača
- Nadležne institucije trebaju osigurati mehanizme rješavanja sporova kako bi prava potrošača bila maksimalno zaštićena

ODRŽIVOST

Rezultati postignuti u komponenti 3 imaju sljedeće aspekte održivosti:

- Potaknule su nadležne institucije da ojačaju i uspostave otvoreno i u potpunosti funkcionalno energetske tržište za buduće zadatke
 - Regulator se potiče da svoje zadatke izvršava odlučno i na moderan način kroz:
 - strukturirane interne procese
 - odlično strukturiranu organizacijsku shemu
 - jasno strukturirano upravljanje projektima
- Novi zakoni koji je hrvatski Sabor donio tijekom projekta (Zakon o energiji, Zakon o regulaciji energetske aktivnosti, Zakon o tržištu toplinske energije, Zakon o tržištu plina i Zakon o tržištu električne energije) predstavljaju nove zadatke za Hrvatsku; tim se više rezultati iz ove komponente mogu koristiti i u budućem radu
- Svi se rezultati iz komponente 3 mogu koristiti i prilikom budućih organizacijskih odluka

11. KOMPONENTA 4:

JAČANJE KAPACITETA HRVATSKIH INSTITUCIJA

Komponenta 4 imala je za cilj provesti stručno usavršavanje stručnjaka iz hrvatskih institucija koje sačinjavaju regulatorni okvir za otvoreno energetske tržište.

Organizacija:

Komponenta 4 bila je podijeljena u četiri glavne aktivnosti:

- Provedba analize o potrebama stručnog usavršavanja svih institucija uključenih u project (Mingo, HERA, HROTE, PLINACRO, HEP-ODS/OPS/OPSKRBA) u pogledu liberalizacije energetskeg tržišta te priprema izvješća o tome
- Razvoj programa i materijala stručnog usavršavanja na temu liberalizacije i daljnjeg razvoja energetskeg tržišta
- Provedba stručnog usavršavanja u obliku radionica i seminara za najmanje 10 sudionika iz svih uključenih institucija
- Organizacija i provedba stručne posjete u Austriju u trajanju od 5 dana za 8 zaposlenika iz institucija partnera na projektu te priprema izvješća o tome

Ukupno je ova komponenta imala 35 stručnih dana, 17 stručnih posjeta te je 14 kratkoročnih stručnjaka sudjelovalo u njoj.

Rezultati, preporuke i održivost

REZULTATI

U skladu s twinning ugovorom ova je komponenta sadržavala sljedeće rezultate:

- Provedena je analiza o potrebama stručnog usavršavanja kako bi se optimiziralo stručno usavršavanje predviđeno u ovoj komponenti
- Donešen je program stručnog usavršavanja te su pripremljeni svi materijali
- Prvi dio stručnog usavršavanja sadržavao je pregled razvoja austrijskog energetskeg okvira, liberalizaciju tržišta, provedbu smjernica EU (razdvajanje djelatnosti, tržišni sudionici i njihova uloga, model tržišta, način rješavanja sporova, rezerve, balansiranje, formiranje cijena, trgovanje električnom energijom u Europi te iskustva nakon 10 godina liberalizacije u Austriji)
- Drugi dio stručnog usavršavanja uključivao je dnevno trgovanje i primjere s energetske burze (Austrijska energetska burza - EXAA), preko-granične kapacitete i upravljanje kapacitetima u Europi (općeniti pregled austrijske energetske burze,

poslovne aktivnosti i pravni okvir energetske burze, trgovanje na burzi, platforma za trgovanje, formiranje cijena, upravljanje rizikom, rješavanje sporova)

- Treći dio stručnog usavršavanja uključivao je tržišta i burze, razvoj projekata u Europi (funkcija burze i preduvjeti za osnivanje burze, regionalna tržišta i burze u Europi, trenutni projekti, povezivanje tržišta te formiranje cijena na tržištima u regijama).
- Provedeno je stručno usavršavanje na teme Trećeg energetske paketa, liberalizacije tržišta plina, analize industrijskih cijena, statistike u energetici, odnosa s javnošću austrijskog regulatora energetske tržišta (E-Control) te sigurnosti opskrbe
- Održana je radionica o REMIT-u (Uredba EU o cjelovitosti i transparentnosti na tržištu energije 1227/2011) u suradnji s HERA-om na kojoj su sudjelovali brojni aktivni tržišni sudionici kao i stručnjaci iz partnerskih institucija
- Provedena je stručna posjeta u trajanju od pet dana za 8 zaposlenika iz partnerskih institucija

PREPORUKE

- Poželjno je organizirati daljnje radionice na spomenute teme kako bi se povećala svijest hrvatskih institucija o tim važnim pitanjima
- Austrijska energetska burza će, ukoliko bude moguće, osigurati dodatne preporuke za hrvatski energetske sektor prilikom uspostavljanja hrvatske energetske burze
- Kontakti i suradnja koji su uspostavljeni između Austrije i Hrvatske trebaju se nastaviti i nakon završetka projekta te nakon provedenog stručnog posjeta

ODRŽIVOST

Rezultati iz komponent 4 imaju sljedeće aspekte održivosti:

- Sve radionice i seminari predstavljaju vrijedne informacije i znanje koji su pretočeni u zemlju korisnicu i koji će osigurati da se pozitivne prakse prenesu i u hrvatski sustav
- Hrvatski su stručnjaci dobili sve materijale sa stručnog usavršavanja kako bi i drugi hrvatski stručnjaci mogli profitirati iz obavljenog stručnog usavršavanja

- Razmjena stručnog znanja i iskustva nastaviti će se i nakon ovog projekta te će se na taj način i dugoročno ojačati kapacitet hrvatskih institucija

12. ZAVRŠNA RIJEČ VODITELJA PROJEKTA

Twinning projekt „Jačanje i daljnji razvoj unutarnjeg energetskeg tržišta u domeni Ugovora o Energetskoj zajednici“ zaista se pokazao kao veliki uspjeh. Postignuti su svi ciljevi zacrtani prije početka provedbe kroz odličnu i plodonosnu suradnju partnera iz Austrije i Hrvatske. Svi su se sudionici na projektu bili veoma motivirani te su svojim znanjem, voljom i entuzijazmom pridonijeli uspješnom postizanju zacrtanih ciljeva projekta.

Kad se pogleda što se sve postiglo u tijeku ovog projekta, zaista možemo reći da smo iznimno zadovoljni i ponosni rezultatima. E-Control, Ministarstvo gospodarstva, HERA, kao i drugi partneri uključeni u projekt pokazali su svojim radom kako jedan uspješan twinning projekt treba izgledati. Naime, ključ uspjeha svakog twinning projekta leži u uspješnoj suradnji partnera, a ona je od prvog dana bila iznimno uspješna. Sretni smo i ponosni da je upravo ta suradnja došla do najboljeg izražaja na našem projektu. Iz te smo suradnje profitirali u obliku razmjene znanja i poslovnih iskustava, kao i u obliku novih i trajnih prijateljstava i učenja o našim kulturama i običajima.

Na kraju bismo se željeli zahvaliti našim kolegama iz Ministarstva gospodarstva i HERA-e te svim ostali partnerima na projektu za njihov neiscrpan trud i znanje koje su uložili u ovaj projekt. Također bismo se željeli zahvaliti i Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje te Delegaciji Europske unije u Zagrebu na zaista velikom doprinosu tijekom cijelog projekta. Ovom prilikom čestitam i svim partnerima na uspjehu da ostvare sve zacrtane ciljeve ovog projekta.

Kristina Čelić,
Ministarstvo
gospodarstva,
Hrvatska

Dietmar Preistorfer,
E-Control,
Austrija

Europsku uniju čini 27 zemalja članica koje su odlučile postupno povezivati svoja znanja, resurse i sudbine. Zajednički su, tijekom razdoblja proširenja u trajanju od 50 godina, izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja, zadržavajući pritom kulturalnu raznolikost, toleranciju i osobne slobode. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i svojih vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

Osnovni ciljevi programa IPA su pomoć državama kandidatkinjama i državama potencijalnim kandidatkinjama u njihovom usklađivanju i provedbi pravne stečevine EU te priprema za korištenje Kohezijskog fonda i strukturnih fondova.

Twinning je instrument kojeg je inicirala Europska komisija 1998. godine, zamišljen je kao ciljana administrativna suradnja kako bi se pomoglo zemljama korisnicama u procesu učvršćivanja administrativnih i pravosudnih kapaciteta u svrhu provedbe zakonodavstva Zajednice (pravna stečevina).

Osnovni cilj twinning projekata je pomoći zemljama korisnicama u razvoju moderne i učinkovite administracije, fokusirajući se pritom na strukturu, ljudske resurse i upravljačke vještine nužne za usklađivanje domaćeg zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a (acquis).

SAZNAJTE VIŠE NA:

Europska unija – Ovaj project financira Europska unija. Saznajte više o Europskoj uniji i njenim institucijama na: <http://europa.eu>

E-Control Austria – Austrijski nacionalni regulator tržišta energije i glavni provoditelj projekta
<http://www.e-control.at>
<http://www.e-twinning.at>

Austrijska energetska agencija
<http://www.energyagency.at>

EXAA – Austrijska energetska burza
<http://www.exaa.at>

BMWFJ – Austrijsko federalno ministarstvo gospodarstva, obitelji i mladih
<http://www.bmwfj.gv.at>

Ministarstvo gospodarstva Republike Hrvatske
<http://www.mingo.hr>

HERA – Hrvatska energetska regulatorna agencija
<http://www.hera.hr>

HEP – Hrvatska elektroprivreda (ODS/OPS/OPSKRBA)
<http://www.hep.hr>

HROTE – Hrvatski operator tržišta energije
<http://www.hrote.hr/>

PLINACRO – Operator plinskog transportnog sustava
<http://www.plinacro.hr/>

SAFU – Središnja agencija za financiranje i ugovaranje
<http://www.safu.hr>

Delegacija Europske unije pri Republici Hrvatskoj
<http://www.delhrv.ec.europa.eu>

Saznajte više na:
www.e-twinning.at